

Sabiedrisko pakalpojumu
regulēšanas komisija

KONSULTĀCIJU DOKUMENTS

Par piešķirto ierobežotu radiofrekvenču joslu lietošanas tiesību pārkārtošanas nepieciešamību 3600 MHz diapazonā

2025. gada 18. decembris
Rīga

Skanstes iela 25
Rīga, LV-1013
Latvija

T: +371 67097200
E: sprk@sprk.gov.lv

www.sprk.gov.lv

Satura rādītājs

I Konsultāciju dokumenta mērķis.....	3
II Konsultāciju dokumenta nepieciešamība.....	3
III Papildu informācija	8

I Konsultāciju dokumenta mērķis

Šā konsultāciju dokumenta (turpmāk – Dokuments) mērķis ir uzzināt ieinteresēto personu viedokli par 3600 MHz diapazona¹ pārkārtošanas nepieciešamību un iespējām, lai vecinātu diapazona efektīvāku izmantošanu, kā arī panāktu iespējami savstarpēji vienotu redzējumu par turpmāk veicamajām darbībām.

II Konsultāciju dokumenta nepieciešamība

Vispārējs situācijas izklāsts un novērtējums

3600 MHz diapazons ir stratēģiski svarīga radiofrekvenču spektra josla un ir būtiska ierobežota josla 5G pakalpojumu nodrošināšanai Eiropā, kurā pieļaujama līdz 400 MHz vienlaidu radiofrekvenču spektra joslas izmantošana. Minētais diapazons ir fundamentāli svarīgs, lai palielinātu mobilo sakaru tīklu kapacitāti (izrietoši ļaujot nodrošināt maksimālos un vidējos datu pārraides ātrumus), kā arī samazinātu iespējamās pārslodzes bāzes stacijās sakarā ar datu patēriņa pieaugumu.

Saskaņā ar Eiropas Pasta un telesakaru administrāciju konferences (turpmāk – CEPT) 2018. gada 9. jūlija 67. ziņojumu "Par tehniskajiem nosacījumiem nākamās paaudzes (5G) spektra harmonizācijai zemes bezvadu sistēmām 3400–3800 MHz radiofrekvenču joslā"² ierobežotais 3600 MHz diapazons būs galvenais diapazons, jo tam ir īpaši pozitīvas īpašības, piemēram, tā radioviļņu izplatība un pieejamais joslas platums. Atbilstoši CEPT 67. ziņojumam dalībvalstīm ir jāīsteno vairāki pasākumi, tostarp jāsekmē ierobežota 3600 MHz diapazona pilnīga izmantošana un Eiropas Savienības izvirzīšanās līderpozīcijā 5G izvēršanas jomā, kā arī dalībvalstīm ir jānodrošina šā diapazona efektīva izmantošana.

Gan CEPT 67. ziņojumā, gan RSPG 2018. gada 30. janvāra papildu atzinumā "Stratēģiskais ceļvedis 5G ieviešanai Eiropā. RSPG otrais atzinums par 5G tīkliem"³ tiek rekomendēts ierobežotā 3600 MHz diapazonā izmantot līdz 80 MHz vai 100 MHz, to daudzkārtņus vai šaurāku atbalstīto joslas platumu kombināciju, dalībvalstīm nodrošinot blakus esošu radiofrekvenču spektru. Arī saskaņā ar Globālās mobilo sakaru sistēmas asociācijas (GSMA) pausto nostāju par 5G radio frekvenču spektru⁴ regulējošām iestādēm būtu jāpiešķir blakus esoši 100 MHz ierobežotā 3600 MHz diapazonā katram mobilajam operatoram 5G ieviešanai.

Minētais nozīmē, ka Regulatoram kā elektronisko sakaru nozari regulējošai un uzraugošai iestādei savas kompetences robežās pēc iespējas jāveicina pasākumu kopums, kas nodrošinātu Latvijas Republikas mobilo sakaru operatoriem iespēju 3600 MHz diapazonā izmantot vienlaidus 80 MHz līdz 100 MHz platu radiofrekvenču spektra joslu, tādējādi panākot tās efektīvāko izmantošanu.

¹ Saskaņā ar Ministru kabineta 2022. gada 11. oktobra noteikumu Nr. 635 "Ierobežoto radiofrekvenču joslu noteikumi" 2.13. un 2.14. apakšpunktu ierobežotu radiofrekvenču spektra joslu diapazons robežās 3400 MHz–3800 MHz.

² Pieejams: <https://www.ok2kkw.com/iaru/cept%20report%2067.pdf>

³ Pieejams: https://circabc.europa.eu/sd/a/fe1a3338-b751-43e3-9ed8-a5632f051d1f/RSPG18-005final2nd_opinion_on_5G.pdf

⁴ Pieejams: <https://www.gsma.com/spectrum/wp-content/uploads/2022/06/5G-Spectrum-Positions.pdf>; 5. lpp.

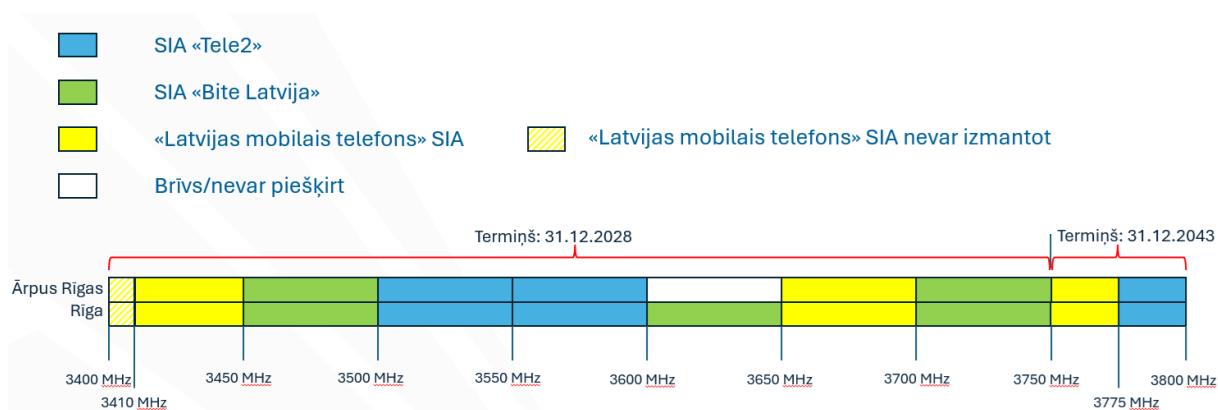
Latvijas Republikā 3600 MHz diapazonā šobrīd ir piešķirtas šādas ierobežotu radiofrekvenču joslu lietošanas tiesības (turpmāk – lietošanas tiesības):

1. SIA "BITE Latvija":
 1. 3450–3500 MHz (lietošanas tiesību termiņš līdz 2028. gada 31. decembrim);
 2. 3600–3650 MHz (tikai Rīgā) (lietošanas tiesību termiņš līdz 2028. gada 31. decembrim);
 3. 3700–3750 MHz (lietošanas tiesību termiņš līdz 2028. gada 31. decembrim).

2. SIA "Tele2":
 1. 3500–3550 MHz (lietošanas tiesību termiņš līdz 2028. gada 31. decembrim);
 2. 3550–3600 MHz (lietošanas tiesību termiņš līdz 2028. gada 31. decembrim);
 3. 3775–3800 MHz (lietošanas tiesību termiņš līdz 2043. gada 31. decembrim).

3. "Latvijas Mobilais Telefons" SIA:
 1. 3400–3450 MHz (lietošanas tiesību termiņš līdz 2028. gada 31. decembrim; turklāt šobrīd nevar izmantot pirmos 10 MHz (3400–3410 MHz) tam pieejamo radioiekārtu nesaderības dēļ);
 2. 3650–3700 MHz (lietošanas tiesību termiņš līdz 2028. gada 31. decembrim);
 3. 3750–3775 MHz (lietošanas tiesību termiņš līdz 2043. gada 31. decembrim).

Minēto lietošanas tiesību piešķirumu grafiskais attēlojums:

Secināms, ka:

1. tikai vienam no trim mobilo sakaru operatoriem SIA "Tele2" daļa no lietošanas tiesībām ir piešķirtas vienlaidus 100 MHz platā radiofrekvenču joslā. Pārējās 3600 MHz diapazonā piešķirtās lietošanas tiesības ir fragmentētas;
2. daļai no piešķirtajām lietošanas tiesībām⁵ ir atšķirīgs lietošanas termiņš;
3. daļa no piešķirtajām lietošanas tiesībām ("Latvijas Mobilais Telefons" SIA) ir neizmantojamas pieejamo radioiekārtu nesaderības dēļ;
4. daļu no SIA "BITE Latvija" piešķirtajām lietošanas tiesībām nevarēs pagarināt pēc 2028. gada 31. decembra, jo šobrīd lietošanas tiesības ir piešķirtas izmantošanai tikai Rīgā, bet atbilstoši Ministru kabineta 2023. gada 10. janvāra noteikumu Nr. 3 "Nacionālais radiofrekvenču plāns" (turpmāk – Radiofrekvenču plāns)⁶ 2. pielikuma "Radiosaskarnes" (turpmāk – Radiosaskarne) 27. punkta "LM-3600-1" tabulas 11. punktam ierobežota radiofrekvenču josla 3400–3800 MHz paredzēta publisko elektronisko sakaru tīklu izveidošanai visā Latvijas Republikas teritorijā. Minētais nozīmē, ka SIA "BITE Latvija" piešķirtās lietošanas tiesības 3600–3650 MHz spektra joslā Rīgā nebūs iespējams pagarināt pēc lietošanas tiesību termiņa beigām, t. i., pēc 2028. gada 31. decembra.

Vienlaikus Regulators informē, ka gan Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk – VARAM), gan Satiksmes ministrija ir vērsušas uzmanību uz nepieciešamajiem grozījumiem normatīvajos aktos, lai veicinātu 3600 MHz diapazona efektīvāku izmantošanu:

1. 2025. gada 17. jūnijā notika VARAM rīkota radiofrekvenču spektra resursu izmantošanas koordinācijas darba grupas (turpmāk – darba grupa) sanāksme, kurā tika panākta konceptuāla visu iesaistīto personu, tostarp mobilo sakaru operatoru, vienošanās par 3600 MHz diapazona pārkārtošanas nepieciešamību, par ko sanāksmes protokola (turpmāk – Protokols) izrakstā teikts:

"Kopsavilkums

1. Konceptuāla vienošanās par 3400–3410 MHz pārplānošanu (netika izteikti iebildumi):
 - samazināt publiskiem mobiliem sakariem paredzēto joslu par 10 MHz, lai turpmāk izmantotu spektru 3410–3800 MHz;
 - katram no trim operatoriem 130 MHz;
 - spektru lieto esošie operatori;
 - termiņi iespējami ātrāki par 2029. gada 1. janvāri;
 - sakārtot esošās tiesības par "Rīgu", piešķirot brīvo spektra gabalu, iespēja konvertēt spektra daļas Rīgā un Latvijā;

⁵ 25 MHz lietošanas tiesības piešķirtas "Latvijas Mobilais Telefons" SIA un SIA "Tele2" līdz 2043. gada 31. decembrim.

⁶ Pieejams: <https://tapportals.mk.gov.lv/structuralizer/data/nodes/dc459696-cbb1-4179-80c0-2a3deb089bec/preview>

- ņemt vērā spektra piešķiršanas/izvēles secīguma godīguma kritērijus.”⁷
2. Satiksmes ministrija informatīvajā ziņojumā⁸ (publiskai apspriešanai nodots 2025. gada 4. septembrī) “Elektronisko sakaru nozares attīstības plāna 2021.–2027. gadam starpposma ietekmes izvērtējums”⁹ (turpmāk – Informatīvais ziņojums) ir norādījusi, ka, ņemot vērā lietošanas tiesību termiņu, pastāv iespēja optimizēt frekvenču izmantošanu 3600 MHz diapazonā, lai nākamajā radiofrekvenču spektra lietošanas tiesību piešķirumu periodā pēc lietošanas tiesību termiņa beigām nodrošinātu pietiekamas kapacitātes vienlaidu radiofrekvenču spektra blokus.

Minētais norāda uz nepieciešamību Regulatoram aktualizēt plānoto darbību kopumu un noskaidrot ieinteresēto personu viedokli, lai savas kompetences ietvaros uzsāktu 3600 MHz diapazona lietošanas tiesību pārplānošanu un nodrošinātu tā efektīvu izmantošanu¹⁰ atbilstoši gan Protokolā, gan Informatīvajā ziņojumā minētajam. Līdz ar to Regulators piedāvā turpmāk minētos risinājumus 3600 MHz diapazona pārplānošanai tā, lai katram mobilo sakaru operatoram tiktu dota iespēja iegūt tā rīcībā 130 MHz nepārtrauktas lietošanas tiesības.

Iespējamie risinājumi 3600 MHz diapazona pārplānošanai

Regulatora ieskatā, lai pārplānotu 3600 MHz diapazonā mobilo sakaru operatoriem piešķirtās lietošanas tiesības, sākotnēji jāpiešķir izsoles vai konkursa kārtībā tās lietošanas tiesības, kuras nav iespējams pagarināt pēc termiņa beigām reģionālā sadalījuma dēļ.¹¹ Tādējādi, rīkojot izsoli vai konkursu, tiktu noteikti izsoles vai konkursa priekšmeti – 30 MHz, 15 MHz un 5 MHz lietošanas tiesības 3600 MHz diapazonā. Līdz ar to katram no mobilo sakaru operatoriem tiktu nodrošināta iespēja iegūt kopumā ne vairāk par 130 MHz radiofrekvenču spektra lietošanas tiesībām.¹²

Secīgi tikai pēc lietošanas tiesību piešķiršanas visā 3600 MHz diapazonā ir iespējama tā pārplānošana atbilstoši Elektronisko sakaru likumā pieļaujamajai kārtībai, proti, lietošanas tiesību nodošanas (jeb maiņas) ceļā.¹³ Minētais nozīmē, ka operatoriem būs savstarpēji jāvienojas par lietošanas tiesību nodošanu (maiņu), kā rezultātā tiktu panākts 3600 MHz diapazona sadalījums trīs vienādos 130 MHz platos radiofrekvenču spektra blokos (sk. attēlā zemāk). Papildus Regulators informē, ka savstarpēju lietošanas tiesību nodošanu (maiņu) operatori var veikt, sadalot tiem

⁷ Ņemot vērā Protokolā minēto, Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija ir sagatavojusi grozījumu projektu, kas Radiofrekvenču plānā noteiktu, ka 3600 MHz diapazonā vienam elektronisko sakaru komersantam publiskā elektronisko sakaru tīkla izveidošanai visā Latvijas Republikas teritorijā minimālais pieejamais nepārtraukta frekvenču bloka platums ir 100 MHz un kopējais pieejamais frekvenču bloks izmantojams vienlaidus. Grozījumu projekts šobrīd vēl ir izstrādes stadijā un nav nodots publiskai apspriešanai.

⁸ https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/0c721a5d-28aa-4777-ac9f-108e38077e21

⁹ https://tapportals.mk.gov.lv/attachments/legal_acts/document_versions/379f8c0f-d16b-4de3-b20d-4142d34527fc/download;36. lpp.

¹⁰ Elektronisko sakaru likuma 11. panta otrā daļa paredz, ka Regulators ir tiesīgs veikt publisko konsultāciju par jautājumiem, ja tam ir nepieciešams uzzināt ieinteresēto personu viedokli par plānotajiem pasākumiem.

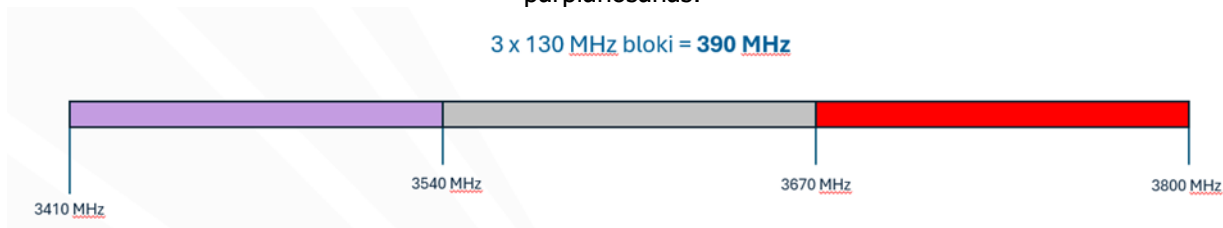
¹¹ 3600–3650 MHz.

¹² Izsoles vai konkursa izsludināšanas lēmumā jānosaka specifisks lietošanas tiesību nosacījums – katram operatoram 3600 MHz diapazonā pieļaujamais maksimālais spektra apjoms ir 130 MHz.

¹³ Atbilstoši Elektronisko sakaru likuma 48. pantam. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/334345#p48>

iepriekš piešķirtās lietošanas tiesības arī mazākās vienībās, tādējādi veicot apmaiņu starp salāgotām, vienāda apmēra joslām.

Grafiskā ilustrācija vēlamajam 3600 MHz diapazona lietošanas tiesību sadalījumam **pēc** tā pārplānošanas:

Ja tiks apstiprināti šobrīd vēl izstrādes stadijā esošie grozījumi Radiofrekvenču plānā, kas, iespējams, paredzēs, ka 3600 MHz diapazonā vienam elektronisko sakaru komersantam publiskā elektronisko sakaru tīkla izveidei visā Latvijas Republikas teritorijā minimālais pieejamais nepārtrauktais frekvenču bloks ir vismaz 100 MHz un kopējais operatoriem pieejamais frekvenču bloks izmantojams vienlaidus, kā arī ja līdz 2027. gada 31. decembrim mobilo sakaru operatori nebūs savstarpēji vienojušies un veikuši lietošanas tiesību nodošanu (maiņu), tad Regulators saskaņā ar Elektronisko sakaru likuma 47. panta trešo daļu varēs atteikt lietošanas tiesību termiņa pagarināšanu visiem mobilo sakaru operatoriem. Pēc šādas lietošanas tiesību nepagarināšanas attiecīgās radiofrekvenču joslas līdz 2028. gada 31. decembrim tiktu piešķirtas no jauna konkursa vai izsoles kārtībā.

Ievērojot visu iepriekš minēto un pamatojoties uz Elektronisko sakaru likuma 11.panta otro daļu¹⁴, Regulators aicina ieinteresētās puses sniegt viedokļus par šādiem jautājumiem:

1. vai atbalstāt Dokumentā norādīto Regulatora pieeju 3600 MHz diapazonā piešķirto lietošanas tiesību pārplānošanai;
2. vai atbalstāt sarunu uzsākšanu ar pārējiem mobilo sakaru operatoriem par lietošanas tiesību savstarpēju nodošanu (maiņu) un vai saredzat, ka šādu vienošanos savstarpēji ir iespējams panākt;
3. vai saskatāt citu pieeju (lūdzam norādīt kādu) un priekšlikumus 3600 MHz diapazona pārplānošanai;
4. citu viedokli un informāciju, kas ieinteresēto personu ieskatā ir būtiska un Regulatoram būtu jāņem vērā pirms veikt darbības 3600 MHz diapazonā piešķirto lietošanas tiesību pārplānošanai.

III Papildu informācija

Priekšlikumus un komentārus par šo konsultāciju dokumentu Regulators lūdz iesniegt rakstveidā, nosūtot uz Regulatora oficiālo elektronisko adresi (e-adresi) vai uz elektroniskā pasta adresi sprk@sprk.gov.lv, **līdz 2026. gada 21. janvārim.**

Lai sniegtos viedokļus varētu publikot pilnā apjomā, Regulators lūdz izteiktajos viedokļos neietvert ierobežotas pieejamības informāciju. Iesniedzot ierobežotas

¹⁴ <https://likumi.lv/ta/id/334345#p11>

pieejamības informāciju, Regulators lūdz to norādīt, kā arī pamatot šāda statusa noteikšanu.

Priekšsēdētāja

A. Ozola

* DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU